

Triglav osiguranje, ad

**Finansijski izvještaji za 2017.
godinu**

Sadržaj:

<i>Izveštaj Direktora</i>	<i>1</i>
<i>Izjava o odgovornosti Direktora Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja</i>	<i>2</i>
<i>Izveštaj neovisnog revizora</i>	<i>3</i>
<i>Izveštaj o finansijskom položaju</i>	<i>5</i>
<i>Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti</i>	<i>6</i>
<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama</i>	<i>7</i>
<i>Izveštaj o novčanom toku</i>	<i>8</i>
<i>Bilješke uz finansijske izvještaje</i>	<i>9</i>

Izveštaj Direktora

Direktor predstavlja njegov izveštaj zajedno sa finansijskim izveštajima za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine.

Osnovna djelatnost

Triglav osiguranje, ad (nadalje "Društvo") je ovlašteno za zaključivanje svih poslova neživotnog osiguranja.

Na dan 31. decembra 2017. godine jedini član Društva je Triglav INT, holdinška družba d.d., Slovenija, sa udjelom od 100%. Krajnji vlasnik Društva je Zavarovalnica Triglav d.d., Slovenija.

Društvo je imalo 88 zaposlenih na dan 31. decembra 2017. godine (na dan 31. decembra 2016.: 84 zaposlenih).

Pregled poslovanja

Rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine naveden je u izveštaju o sveobuhvatnoj dobiti na strani 6.

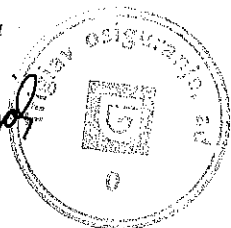
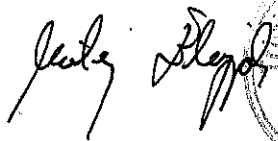
Direktor Društva

Direktor Društva na dan potpisivanja ovog izveštaja je Matej Žlajpah.

Potpisano u ime Triglav osiguranja, ad:

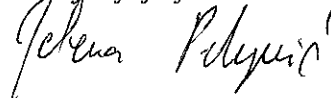
Matej Žlajpah

Direktor Društva

Jelena Pilipović

Voditelj odjeljenja za računovodstvo

Izjava o odgovornosti Direktora Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Direktor Društva je za svaku finansijsku godinu dužan pripremiti finansijske izvještaje koji će dati istinit i fer prikaz finansijskog položaja Društva, rezultata poslovanja, te novčanog toka za tu godinu u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, te je odgovoran za vođenje prikladnih računovodstvenih evidencija kako bi se omogućila priprema ovakvih finansijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Direktor ima opštu odgovornost za preuzimanje raspoloživih mjera za očuvanje imovine Društva, kao i za sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Direktor Društva je odgovoran za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Direktor Društva je dužan da podnese skupštini akcionara na odobrenje i usvajanje godišnje finansijske izvještaje Društva.

Finansijski izvještaji na stranama 5 do 61 su odobreni od strane Direktora, za podnošenje skupštini 27. aprila 2018. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

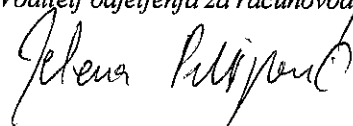
Matej Žlajpah

Direktor Društva

Jelena Pilipović

Voditelj odjeljenja za računovodstvo

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Andela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 296308

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA AKCIONARU TRIGLAV OSIGURANJA, ad Banja Luka

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja akcionarskog društva Triglav osiguranje, ad Banja Luka („Društvo“) koja uključuju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2017. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za godinu tada završenu, te sažetak značajnijih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 5 do 61.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koja su bez značnog pogrešnog prikazivanja usljed prevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je izraziti mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Standardima revizije primjenjivim u Republici Srpskoj. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima, te planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja usljed prevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71 000 Sarajevo

Mišljenje

Prema našem mišljenju finansijski izvještaji prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2017. godine, njegove finansijske rezultate i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Zvonimir Madunić
Direktor
Ernst&Young d.o.o. Sarajevo

Amela Aščerić
Ovlašteni revizor

Sarajevo, 27. april 2018. godine

Izvještaj o finansijskom položaju

	<i>Bilješke</i>	31.12.2017. '000 KM	31.12.2016. '000 KM
Imovina			
Nekretnine i oprema	1.10	1.535	1.532
Investicione nekretnine	1.11	1.638	1.670
Nematerijalna imovina	1.13	88	163
Odgođeni troškovi pribave	1.12	505	518
Ulaganja u podružnice	1.15	2	2
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.14	4.973	5.006
Kredit i potraživanja	1.14	7.113	7.118
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.16	895	1.009
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	1.17	680	674
Novac i novčani ekvivalenti	1.18	1.155	1.397
Ukupna imovina		18.584	19.089
Kapital i rezerve			
Akcionarski kapital	1.22	5.556	5.556
Rezerva fer vrijednosti		648	582
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit		1.127	697
Ukupni kapital i rezerve		7.331	6.835
Obaveze			
Rezerve za ugovore o osiguranju	1.19	8.853	9.821
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.20	777	884
Odložena poreska obaveza	1.32	72	65
Obaveze iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze	1.21	1.551	1.484
Ukupne obaveze		11.253	12.254
Ukupno obaveze i kapital i rezerve		18.584	19.089

Računovodstvene politike i ostale bilješke a stranicama 9 do 61 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

za godinu koja je završila 31. decembra

	<i>Bilješke</i>	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Zaračunate bruto premije	1.23	10.452	9.833
Premije predane u reosiguranje	1.23	(1.673)	(1.463)
Neto zaračunate premije		8.779	8.370
Promjena bruto rezervi prenosnih premija	1.23	(246)	(18)
Promjena rezervi prijenosnih premija, udio reosiguranja	1.23	22	(3)
Neto zarađene premije		8.555	8.349
Finansijski prihod	1.24	482	629
Ostali poslovni prihodi	1.25	668	762
Neto prihod		1.150	1.391
Ukupni prihod		9.705	9.740
Nastale štete	1.26	(2.057)	(3.470)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	1.26	45	1.246
Nastale štete, neto od reosiguranja		(2.012)	(2.224)
Troškovi pribave	1.27	(1.025)	(1.074)
Administrativni troškovi	1.28	(5.739)	(5.579)
Ostali troškovi poslovanja	1.29	(244)	(344)
Operativni troškovi		(7.008)	(6.997)
Finansijski troškovi	1.30	(11)	(2)
Ukupni troškovi		(9.031)	(9.223)
Dobit prije poreza		674	517
Porez na dobit	1.31	(244)	(208)
Dobit za godinu		430	309
Ostala sveobuhvatna dobit			
Dobici i gubici od promjena u fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju		73	(180)
Odgođena porezna obaveza		(7)	16
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza na dobit		66	(164)
Ukupno sveobuhvatna dobit		496	145

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama

Za godinu koja je završila 31. decembra

	Akcionarski kapital '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Zakonska rezerva '000 KM	(Akumulirani gubici)/ zadržana dobit '000 KM	Ukupno '000 KM
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	5.556	746	10	378	6.690
Raspodjela dobiti u rezerve	-	-	11	(11)	-
<i>Sveobuhvatna dobit razdoblja</i>					
Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa	-	(180)	-	-	(180)
Odloženi porez po dobitima i gubicima od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto realiziranih iznosa	-	16	-	-	16
Ostala sveobuhvatna dobit	-	(164)	-	-	(164)
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	309	309
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	(162)	-	309	145
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	5.556	582	21	676	6.835
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	5.556	582	21	676	6.835
Raspodjela dobiti u rezerve	-	-	15	(15)	-
<i>Sveobuhvatna dobit razdoblja:</i>					
Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa	-	73	-	-	73
Odloženi porez po dobitima i gubicima od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto realiziranih iznosa	-	(7)	-	-	(7)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	66	-	-	66
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	430	430
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	66	-	430	496
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	5.556	648	36	1.091	7.331

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama 9 do 61 sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanom toku

Za godinu koja je završila 31. decembra

	<i>Bilješka</i>	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Novčani prilivi iz premije za osiguranje		10.398	10.849
Plaćene štete		(3.260)	(3.786)
Premija predana u reosiguranje		(144)	(390)
Plate zaposlenima		(1.814)	(1.819)
Plaćanje ostalih operativnih troškova		(6.184)	(5.323)
Neto novčani prilivi iz ostalih poslovnih aktivnosti		251	197
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti		(753)	272
Primici od kamata i dividende		253	252
Primici od iznajmljivanja investicione nekretnine		3	72
Kupovina nekretnina i opreme		(160)	(331)
Neto novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		96	(7)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti			
Neto odliv/priliv iz finansijskih plasmana		11	(425)
Neto odliv/priliv iz HOV		404	592
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		415	172
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(242)	(107)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		1.397	1.504
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	<i>1.18</i>	1.155	1.397

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama 9 do 61 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

1.1 Društvo koje je predmet izvještavanja

Triglav osiguranje, ad („Društvo“) je akcionarsko društvo osnovano sa sjedištem u Republici Srpskoj. Prije promjene imena ime Društva je bilo Triglav Krajina Kopaonik a.d. Sjedište Društva je u Banja Luci, Trg srpskih junaka, br.4. Društvo je osiguravajuće društvo koje nudi proizvode neživotnog osiguranja u Republici Srpskoj („RS“). Poslovanje Društva predmet je Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju, u skladu s kojim finansijsko izvještavanje Društva reguliše Agencija za osiguranje Republike Srpske („Agencija za osiguranje“) koja je centralna institucija za praćenje sistema osiguranja u Republici Srpskoj.

100%-tni vlasnik Društva je Triglav INT, d.d. akcionarsko društvo osnovano sa sjedištem u Sloveniji. Triglav INT, d.d. je u 100% vlasništvu Zavarovalnice Triglav.d.d. Miklošičeva 19 Ljubljana Slovenija, koja je krajnje matično društvo.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Društva pripremljeni su u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj.

Računovodstveni propisi primjenjivi u Republici Srpskoj temelje se na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službene novine 94/15). Društva sastavljaju i objavljuju svoja finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“), i koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika u Republici Srpskoj (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06). Odluka o objavi je obavezujuća za razdoblja koja počinju 1. januara 2009. godine. Svi naknadno objavljeni standardi od strane Odbora nisu prevedeni, niti objavljeni, te stoga nisu primjenjeni u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja. U skladu s tim, finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa svim odredbama MSFI-ijeva Finansijski izvještaji su pripremljeni metodom historijskog troška izuzev za ona finansijska sredstva i obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti.

Nova ili izmijenjena tumačenja MSFI i IFRIC-a nakon 1. januara 2009. godine su prevedena i objavljena (osim 9, 14, 15, 16 i 17, koja još nisu objavljena), međutim, odlukom 295/17 od 4. oktobra 2017.godine i 339/17 od 7. novembra 2017. godine, je definisano da će primjena biti za periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili kasnije.

Tokom pripreme ovih finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine Društvo je razmotrilo da li primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u RS rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative. Društvo je zaključilo da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Društva da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

Sukladno MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“. Društvo nastavlja da primjenjuje važeće računovodstvene politike korištene prije usvajanja MSFI uz određene izmjene dozvoljene standardom koji je efektan nakon usvajanja osiguravajućih i investicijskih ugovora uz element diskrecije.

Finansijski izvještaji odobreni su za izdavanje od strane Uprave na dan 27. aprila 2018. godine dostavljeni Nadzornom odboru na prihvatanje.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja (nastavak)

(b) Funkcionalna i prezentacijska valuta

Finansijski izvještaji iskazani su u hiljadama konvertibilnih maraka („KM“), koja je ujedno i funkcionalna valuta. Iznosi su zaokruženi na najbližu hiljadu (osim ako drugačije nije navedeno).

Centralna banka Bosne i Hercegovine („CBBiH“) provodi politiku valutnog odbora prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1 EUR= 1,95583 KM. Očekuje se da će se ova politika primjenjivati i u budućnosti.

(c) Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovi historijskog troška ili amortizovanog troška umanjenom za odgovarajuće umanjene vrijednosti, tamo gdje je prikladno, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i investicione nekretnine koje se vode po fer vrijednosti.

1 Korištenje procjena i prosudbi

Priprema finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i raznim drugim faktorima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima.

2 Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obaveze denominirane u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema kursu važećem na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali po osnovi kursnih razlika monetarnih stavki predstavljaju razliku između amortizovanog troška u funkcionalnoj valuti na početku razdoblja, usklađenog za efektivnu kamatu i plaćanja tokom razdoblja, i amortizovanog troška u stranoj valuti preračunatog prema važećem kursu na kraju perioda. Nemonetarna imovina i obaveze denominirani u stranoj valuti koji se mjere po fer vrijednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem kursu na datum kada je njihova fer vrijednost utvrđena. Kursne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se u dobiti ili gubitku.

Promjene fer vrijednosti monetarne finansijske imovine denominirane ili vezane uz stranu valutu klasificirane kao raspoložive za prodaju raščlanjuju se na kursne razlike proizašle iz promjena amortizovanog troška hartije od vrijednosti i druge promjene knjigovodstvene vrijednosti hartije od vrijednosti. Kursne razlike priznaju se u dobiti ili gubitku kao dobiti i gubici od kursnih razlika nastalih kod revalorizacije monetarne imovine i obaveza i prikazuju unutar finansijskih prihoda ili troškova. Na datum izvještavanja Društvo nije imalo nemonetarnu imovinu denominiranu ili vezanu uz stranu valutu klasificiranu kao raspoloživu za prodaju.

Najznačajnija valuta u kojoj Društvo drži svoju imovinu i obaveze je KM.

1.3 Značajne računovodstvene politike

(a) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Nekretnine i oprema koji se koriste u pružanju usluga ili za administrativne namjene su prikazani u izvještaju o finansijskom položaju po njihovom trošku, umanjenom za naknadnu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Sredstva u pripremi prikazana su po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti, ukoliko ih ima. Amortizacija počinje kada su sredstva spremna za njihovu namijenjenu upotrebu.

Trošak uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati sticanju sredstva.

Naknadni troškovi

Troškovi zamjene dijela nekretnine i opreme priznaju se u knjigovodstveni iznos imovine samo ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s imovinom pristizati u Društvo i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti. Troškovi svakodnevnih popravaka nekretnine i opreme priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti po nastanku.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme. Zemljište i sredstva u pripremi se ne amortizuju.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2017. i 2016.
Zgrade	20 – 70 godina
Motorna vozila	10 godina
Oprema i namještaj	5 – 10 godina

Metoda amortizacije te procijenjeni korisni vijek upotrebe preispituju se, i ukoliko je potrebno prepravljaju, na svaki datum bilansa.

Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se smanjuje do nadoknadivog iznosa ako je knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se uspoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(b) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su materijalna imovina koja se dugoročno drži s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, a Društvo je ne koristi u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe.

Ulaganja u nekretnine iskazana su po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja Grupe u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine ili porasta tržišne vrijednosti.

Sva ulaganja u nekretnine, osim imovine u pripremi, amortiziraju se linearnom metodom po propisanim stopama utvrđenim tako da se trošak nabave imovine otpisuje u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe imovine kako slijedi:

2017. i 2016.

Zgrade: 67 godina

Korisni vijek upotrebe provjerava se i korigira, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještavanja. U skladu sa regulativom Agencije za osiguranje RS, Društvo periodično vrši procjenu investicione nekretnine.

(c) Nematerijalna imovina

Odgođeni troškovi pribave - ugovori o osiguranju

Troškovi pribave uključuju sve troškove nastale direktno i indirektno u vezi sa zaključivanjem ugovora o osiguranju.

Odgođeni troškovi pribave odnose se na provizije tokom finansijske godine, koji se odnose na iduću finansijsku godinu te plate radnicima zaposlenima u pribavi. Opšti troškovi prodaje i opšti troškovi pojedinih skupina osiguranja se ne razgraničavaju.

Odgođeni troškovi pribave na datum izvještaja bilansa izračunavaju se usporedbom rezervi za prenosne premije na datum bilansa s bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući usporedivi dio troškova pribave.

Općenito, ovi troškovi se amortizuju tokom perioda u kojem su prihodi zarađeni, a što efektivno znači tokom perioda od jedne godine.

Test umanjenja se radi na svaki datum bilansa ili češće kada postoje indikacije za umanjenja. Kada je nadoknadiivi iznos manji od knjigovodstvenog, gubitak od umanjenja se priznaje u bilansu uspjeha. Odgođeni troškovi pribave se također razmatraju u sklopu LAT-a u svakom izvještajnom periodu.

Ostala nematerijalna imovina

Ostala nematerijalna imovina kupljena od strane Društva, koja ima konačan vijek upotrebe, iskazuje se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Naknadni troškovi kapitaliziraju se samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi od imovine na koju se odnose. Svi ostali troškovi priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastaju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(c) Nematerijalna imovina (nastavak)

Ostala nematerijalna imovina (nastavak)

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine od dana kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

Licence i softver	2017. i 2016. 5 godina
-------------------	---------------------------

Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa. Dobici i gubici kod otuđenja utvrđuju se uspoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i neto knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u bilans uspjeha.

(d) Finansijski instrumenti

Klasifikacija i priznavanje

Društvo raspoređuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: ulaganja koja se drže do dospijea, finansijska imovina raspoloživa za prodaju, krediti i potraživanja i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su finansijska imovina i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijske imovine i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovno je procjenjuje na svaki datum bilansa. Na datum bilansa Društvo nije imalo finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Ulaganja koja se drže do dospijea

Ulaganja koja se drže do dospijea su nederivativna finansijska imovina koja ima fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijea za koju Društvo ima namjeru i sposobnost držanja do dospijea. Navedena kategorija uključuje dužničke hartije od vrijednosti.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je nederivativna finansijska imovina koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Finansijska imovina raspoređena kao raspoloživa za prodaju namjerava se držati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, kursa ili cijena vlasničkih instrumenata. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje ulaganja u dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina koja ima fiksna ili odrediva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Kredit i potraživanja nastaju kada Društvo odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju kredite klijentima i depozite kod banaka i drugih institucija.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(d) Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija i priznavanje (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Finansijske obaveze su sadašnje obaveze koje dovode do odljeva gotovine ili druge finansijske imovine drugom pravnom licu.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovine i prodaje finansijske imovine koja se drži do dospijeca i koja je raspoloživa za prodaju, priznaje se na datum trgovanja, odnosno datum kada se Društvo obavezuje na kupnju ili prodaju instrumenta. Krediti i potraživanja i finansijske obaveze koje se vode po amortizovanom trošku priznaju se u trenutku kada je finansijska imovina predana zajmoprimcima, odnosno obaveza primljena od zajmodavaca.

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uvjetima.

Početno i naknadno mjerenje

Finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se izravno povezuju sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obaveze.

Nakon početnog priznavanja, Društvo vrednuje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovoj tekućoj fer vrijednosti bez umanjena za troškove prodaje. Vlasničke hartije od vrijednosti klasificirane kao raspoložive za prodaju koje nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po trošku stjecanja umanjenom za umanjene vrijednosti.

Kredit i potraživanja i finansijska imovina koja se drži do dospijeca vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za umanjene vrijednosti. Finansijske obaveze koje se ne raspoređuju u skupinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak vrednuju se po amortizovanom trošku. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstveni iznos pripadajućeg instrumenta te amortizuju koristeći efektivnu kamatnu stopu tog instrumenta.

Dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaju se izravno u rezervu fer vrijednosti u kapitalu i rezervama i objavljuju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Gubici od umanjena vrijednosti, dobit i gubitak od kursnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta, za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju priznaju se kroz bilans uspjeha.

Prihod od dividende priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobiti ili gubici koji su bili priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se prenose u bilans uspjeha.

Dobici i gubici od finansijskih instrumenata koji se priznaju po amortizovanom trošku mogu također nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjena vrijednosti finansijskog instrumenta i priznaju se u bilansu uspjeha.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(d) Finansijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa bez umanjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za hartije od vrijednosti koje ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene. Društvo utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informiranih i spremnih strana i pozivanje na druge u suštini slične instrumente. Na dan izvještavanja Društvo nije utvrđivalo fer vrijednost instrumenta korištenjem tehnika procjene.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo provjerava na svaki izvještajni period postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja nije klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine provodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima utjecaj na buduće novčane tokove od imovine koji se može pouzdano procijeniti.

Društvo uzima u obzir dokaz o umanjenju vrijednosti na pojedinačnu imovinu i na skupnoj razini. Sva pojedinačno značajna finansijska imovina provjerava se zbog umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Sva pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na skupnoj osnovi zbog umanjenja koje je nastalo ali nije još prepoznato. Imovina koja nije pojedinačno značajna, provjerava se na skupnoj osnovi za umanjenje vrijednosti, grupirajući finansijsku imovinu (koja se vodi po amortizovanom trošku) na osnovi sličnih obilježja rizika.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine (uključujući i hartije od vrijednosti) uključuje nepodmirenje obaveza ili kašnjenje dužnika, restrukturiranje kredita ili predujma od strane Društva prema uvjetima koje Društvo inače ne bi razmatralo, indikacije da će dužnik ili izdavalatelj ući u stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta hartija vrijednosti, ili ostale dostupne podatke vezane uz skupinu imovine, kao što su nepovoljne promjene u platnom položaju dužnika ili izdavalatelja unutar te skupine, ili ekonomski uslovi koji su povezani s nepodmirenjima obaveza unutar te skupine.

U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih kao raspoloživa za prodaju, objektivni dokazi će uključivati "značajan ili produžen" pad u fer vrijednosti ulaganja ispod njegovog troška. "Značajnost" se ocjenjuje prema početnom trošku ulaganja, a "produženost" u odnosu na period u kojem je fer vrijednost bila manja od početnog troška, Društvo tretira kao "značajan" generalno 40%, a "produženo" sve duže od devet mjeseci. Ukoliko postoje dokazi o umanjenju, kumulativni gubitak - koji se mjeri kao razlika između troška sticanja i sadašnje fer vrijednosti, umanjen za sve gubitke od umanjenja vrijednosti tog ulaganja koji je prethodno priznat u bilansu uspjeha - se uklanja iz ostale sveobuhvatne dobiti i iskazuje u bilansu uspjeha. Povećanje fer vrijednosti nakon umanjenja vrijednosti priznaje se direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se prikazuje kroz bilans uspjeha.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(d) Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Gubitak od umanjnja vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se prenošenjem razlike između amortizovanog troška nabave i tekuće fer vrijednosti iz kapitala i rezervi u bilans uspjeha. Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjnja vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, prethodno priznati gubitak od umanjnja vrijednosti se vraća u bilans uspjeha. Međutim, svaki naknadni oporavak fer vrijednosti vlasničkih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju za koje je priznato umanjnje vrijednosti priznaje se izravno u kapitalu i rezervama.

Specifični instrumenti

Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti klasifikovane su kao finansijska imovina koja se drži do dospijeca i vrednuje se po amortizovanom trošku i finansijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuje se po fer vrijednosti.

Vlasničke hartije od vrijednosti

Vlasničke hartije od vrijednosti klasifikovane su kao imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoje pouzdane mjere fer vrijednosti, kad se one vrednuju po trošku nabave smanjenom za umanjnje vrijednosti.

Depoziti kod banaka i drugih institucija

Depoziti kod banaka i drugih institucija klasifikuju se kao krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjnja vrijednosti.

Kreditni klijentima

Kreditni klijentima iskazuju se neto od umanjnja vrijednosti kako bi se prikazali procjenjeni nadoknadivi iznosi i klasifikuju se kao krediti i potraživanja.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja iskazuju se po trošku umanjenom za umanjnja vrijednosti i klasifikuju se kao potraživanja od kupaca i ostala potraživanja.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na netiranje priznatih iznosa i postoji namjera namirenja na neto principu ili istovremene realizacije imovine i podmirenja obaveza.

Prihodi i rashodi priznaju se na neto osnovi samo kada je to dozvoljeno računovodstvenim standardima ili kada dobiti i gubici proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(e) Ulaganje u podružnice

Ulaganje u podružnice u kojima Društvo ima više od pola glasačkih prava ili na neki drugi način ima kontrolu nad poslovanjem iskazuju se po trošku ulaganja u finansijskim izvještajima Društva umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje. Godišnje se provjerava postojanje mogućeg umanjenja troška ulaganja kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Ulaganja u ovisna društva, za koja je iskazani gubitak od umanjenja vrijednosti, provjeravaju se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Na dan izvještavanja ulaganje u podružnicu uključuje 2.000 KM ulaganja u Triglav auto d.o.o. Banja Luka. podružnicu u mirovanju koja nije započela s radom u 2017. godini i nema prihoda niti imovine te stoga u 2017. godini Društvo nije pripremlilo konsolidovane finansijske izvještaje.

(f) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe pripreme izvještaja o finansijskom položaju i izvještaja o novčanom toku uključuju novac u banci i u blagajni.

(g) Rezervisanja za preventivu

Rezervisanje je obaveza koja je neizvjesna u pogledu vremena dospjeća ili iznosa, a se odnosi na sadašnju obavezu subjekta koja proizlazi iz prošlih događaja, po osnovu kojih Društvo očekuje odliv resursa koje mu donose ekonomsku korist.

Rezervisanja za preventivu se računaju kao 1% od zaračunate premije za neživotna osiguranja izuzev obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, tokom godine te se koriste za finansiranje preventivnih aktivnosti u svrhu sprečavanja nastupanja štetnog događaja, za umanjivanje rizika od štete, kao i za upravljanje posljedicama šteta.

(h) Troškovi zaposlenika

Kratkoročni troškovi

Za račun zaposlenika, Društvo uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plata. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun penziona – zdravstvenog osiguranja prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i prevoz se obračunavaju i plaćaju u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojem su nastali troškovi.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročni troškovi: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Društvo isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu 3 prosječne plate (tri prosječne plate Društva ili 3 prosječne plate zaposlenika u zavisnosti što je povoljnije za zaposlenika).

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica, pri čemu valuta i drugi uslovi obveznica odgovaraju uslovima spomenutih obaveza.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(i) Finansijski lizing

Društvo finansijski lizing priznaje kao sredstva i obaveze u svojim bilansima stanja i iznosima koji su na početku lizinga jednaki fer vrijednosti predmeta lizinga ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja lizinga, ukoliko je ova vrijednost niža. Prilikom izračunavanja sadašnje vrijednosti minimalnih lizinga rata, diskontni faktor je inkrementalna kamatna stopa, ako ova stopa može da se utvrdi, ukoliko ne može, koristi se dodatna kamatna stopa na pozajmljena sredstva od strane korisnika lizinga. Politika amortizacije za sredstva uzeta u lizing, koja podliježu amortizaciji, usklađuje se sa politikom amortizacije sredstava koja su u vlasništvu, a priznata amortizacija se obračunava po postupku koji je naveden pod tačkom a) postrojenja i oprema.

(j) Porez na dobit

Porez na dobit se sastoji od tekućeg i odgođenog poreza. Trošak poreza na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obavezu obračunatu na oporezivu dobit za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih razdoblja.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilansa stanja, odražavajući privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe obračuna poreza. Odgođeni porez se ne priznaje za privremene razlike koje se odnose na ulaganja u povezana pravna lica u onom iznosu za koji je vjerovatno da neće biti nadoknađen u budućnosti. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovi propisa koji su bili na snazi ili u suštini važeći na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti dovoljna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna imovina pregledava se na svaki izvještajni datum te se smanjuje ukoliko više nije vjerovatno da će se povezana porezna korist moći realizirati. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obaveze.

(k) Rezervacije

Rezervacija se priznaje kad Društvo, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu koja se može pouzdano procijeniti te je vjerovatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja te obaveze. Rezervacije (izuzev tehničkih rezervi osiguranja) se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Društva smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Rukovodstvo određuje adekvatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i u ostale relevantne faktore.

Rezervacije se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje a više nije vjerovatan, rezervacija se ukida.

1.3 Značajne računovodstvene politike (*nastavak*)

(l) Akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih u poziciju kapitala i rezervi i denominiran je u KM.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju.

(m) Umanjenje vrijednosti

Neto knjigovodstvena vrijednost imovine Društva preispituje se na svaki izvještajni datum kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjena vrijednosti.

Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe (na datum izvještaja o finansijskom položaju Društvo nije imalo takve imovine) te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi, nadoknadivi iznos procjenjuje se na svaki datum bilansa.

Gubitak od umanjena vrijednosti priznaje se kada je knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generira novac veća od njezinog nadoknadivog iznosa. Jedinica koja generira novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generira novčane tokove koji uglavnom ne zavise od druge imovine i grupa imovine. Gubitak od umanjena vrijednosti priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Gubitak od umanjena vrijednosti priznat za imovinu koja generira novac raspoređuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednost imovine unutar te jedinice (skupine jedinica) na linearnoj osnovi.

Nadoknadivi iznos imovine i jedinice koja generira novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, ovisno o tome koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi se procjenjuje diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjena vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju radi utvrđivanja da li je gubitak smanjen ili više ne postoji. Gubitak od umanjena vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjena vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine, umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjena vrijednosti.

(n) Prihodi

Računovodstvena politika vezana uz priznavanje prihoda od sklopljenih ugovora o osiguranju opisana je u bilješci 1.3 (n).

Prihod od ulaganja

Prihod od kamata priznaje se u bilansu uspjeha kako nastaje i izračunava se koristeći metodu efektivne kamatne stope kao kamata i slični prihodi. Naknade i provizije su u efektivnu stopu na finansijsku imovinu i uključuju se u mjerenje efektivne kamatne stope.

Prihod od operativnog najma

Plaćanja pod poslovnim najmom priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom trajanja najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (*nastavak*)

(o) Rashodi

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju troškove pribave i administrativne troškove.

Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi provizije (izuzev provizije za obnovu ugovoru) i troškovi marketinga i oglašavanja.

Troškovi provizije za neživot priznaju se na obračunskoj osnovi.

Društvo priznaje odgođene troškove pribave za segment neživotnog osiguranja. Računovodstvena politika Društva vezana uz razgraničene troškove pribave prikazana je u računovodstvenoj politici 1.3(c).

Administrativni troškovi

Administrativni troškovi uključuju troškove zaposlenih, amortizaciju nekretnina i opreme i nematerijalne imovine, trošak električne energije i ostale troškove. Ostali troškovi uključuju uglavnom troškove naplate premija, troškove otkaza polisa osiguranja, troškove upravljanja portfeljem i ostale administrativne troškove poslova.

Operativni najam

Plaćanja po operativnom najmu priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom trajanja najma.

Troškovi finansiranja

Troškovi finansiranja uključuju troškove kamata na uzete kredite, troškove umanjenja vrijednosti finansijske imovine, gubitke od kursnih razlika, te troškove za usluge brokera.

(p) Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (vlasnik polise) prihvaćajući nadoknaditi štetu vlasniku polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određen neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utječe na vlasnika polise ili drugog korisnika osiguranja klasificiraju se kao ugovori o osiguranju.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uvjet da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s vlasnika polise na Društvo nije značajan, klasifikovali bi se kao ugovori o ulaganju. Na datum izvještaja o finansijskom stanju Društvo nije imalo takve ugovore.

(q) Premije

Bruto premija osiguranja obuhvata ukupna potraživanja za premije za cijeli period pokrića u skladu sa ugovorima sklopljenim tokom obračunskog perioda. Oni se priznaju se na datum početka trajanja polise.

Premije isključuju poreze i doprinose na premije.

Prenosne premije su dijelovi premije koji se odnose na razdoblje rizika nakon datuma izvještavanja. Prenosne premije obračunavaju se na dnevnoj pro rata osnovi. Dio koji se odnosi na kasnija razdoblja se tretira kao rezerva prenosnih premija. Bruto premija reosiguranja obuhvata ukupne obaveze za premije za cijeli period na koji se odnose polise sklopljene u posmatranom periodu i priznaju se na datum početka trajanja polise. Prenosne premije reosiguranja su oni dijelovi premija u godini koji se odnose na razdoblje rizika nakon datuma izvještavanja. Prenosne premije reosiguranja su razgraničene tokom perioda trajanja polise reosiguranja od rizičnih ugovora za vrijeme trajanja reosiguranja za ugovore po kojima bi mogao nastati gubitak.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(r) Rezerve za prenosne premije

Rezerve za prenosne premije sadrže dio bruto polisiranih premija za koje se procjenjuje da će se zaraditi u narednim finansijskim godinama i izračunata je korištenjem metode „pro rata temporis“ odnosno metode 365 dana, korigovano ako je potrebno, za specifične distribucije rizika tokom razdoblja pokrivenog ugovorom.

(s) Rezerva za ugovore neživotnog osiguranja

Rezerva predstavlja procijenjeni konačni trošak svih šteta koji su nastali do datuma izvještaja o finansijskom stanju. Neplaćeni gubici po osnovi korekcije troškova sadrže procjenu gubitaka i rezervu za neprijavljene štete.

(t) Rezerve za rizike koji nisu istekli

Rezerva za rizike koji nisu istekli, a proizlaze iz neživotnog osiguranja, formira se ukoliko očekivana vrijednost šteta i troškova (uključujući odgođene troškove pribave i administrativne troškove za koje je vjerojatno da će nastati nakon završetka finansijske godine), koji se odnose na neistekla razdoblja polisa na snazi na datum izvještavanja, prelazi rezervu prenosnih premija vezanu za te polise, nakon oduzimanja eventualnih odgođenih troškova pribave. Rezerva za rizike koji nisu istekli računa se zasebno po vrstama osiguranja, prije uzimanja u obzir odgovarajućeg prinosa na ulaganja. Test adekvatnosti obaveza za neživotna osiguranja te povezana imovina i obaveze takođe se detaljnije analiziraju u bilješci 1.7.

(u) Štete

Nastale štete po neživotnom osiguranju sastoje se od šteta i troškova obrade šteta plaćenih tokom finansijske godine zajedno s kretanjem u rezervama za nelikvidirane štete.

Plaćene štete evidentiraju se u momentu procesuiranja štete i priznaju se (određuju) kao iznos koji će biti plaćen za štete. Plaćene štete u osiguranju neživota povećavaju se za troškove obrade šteta.

Naplaćene štete nadoknađene od trećih strana priznaju se kao ostali prihodi, a ne kao umanjenje plaćenih šteta.

Neplaćene štete po osnovu procjene pojedinačnih šteta i statističkih metoda čine rezerve Društva za procijenjeni konačni trošak nadoknade svih šteta nastalih ali neplaćenih na dan bilansa stanja, bez obzira da li su prijavljene ili ne, zajedno sa povezanim internim i vanjskim troškovima obrade štete i prikladnom marginom opreznosti.

Neisplaćene štete se ocjenjuju pregledavanjem pojedinačnih šteta te formiranjem rezerve za neprijavljene nastale štete, koje su rezultat internih i eksternih predvidivih događaja, poput promjena u proceduri obrade šteta, inflacije, sudskih trendova, zakonodavnih promjena i istorijskog iskustva i trendova.

Predviđene naknade od reosiguranja, objavljuju se kao zasebna imovina. Reosiguranje i drugi povrti ocjenjuju se na sličan način kao i procjena neisplaćenih šteta.

(v) Reosiguranje

Društvo predaje premije u reosiguranje u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja svog neto potencijalnog gubitka kroz diversifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Društvo njegove izravne obaveze prema ugovarateljima osiguranja.

Cedirane premije i nadoknativi iznosi prezentirani su kroz dobit ili gubitak na bruto principu.

Samo ugovori iz kojih proizlazi značajan prenos rizika osiguranja računovodstveno se evidentiraju kao ugovori o reosiguranju. Iznosi naplativi po takvim ugovorima priznaju se u istoj godini kao i povezana šteta.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(v) Reosiguranje (nastavak)

Imovina s osnove reosiguranja uključuje iznose potraživane od društava za reosiguranje za cedirane obaveze iz osiguranja. Iznosi naplativi od reosiguravača su procijenjeni na način konzistentan s rezervama za neisplaćene štete ili štete plaćene po osnovi reosiguranih polisa. Imovina s osnove reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose koji su, na osnovi ugovora o reosiguranju, naplativi od reosiguravača u vezi s tehničkim rezervama.

Nadoknadivi iznosi temeljem ugovora o reosiguranju procjenjuju se na svaki datum izvještavanja. Smatra se da je vrijednost predmetne imovine umanjena ako postoje objektivni dokazi, kao rezultat događaja nastalih nakon početnog priznavanja, da Društvo neće nadoknaditi sve iznose po dospelju, te da predmetni događaj ima mjerljiv utjecaj na iznose koje će Društvo naplatiti od reosiguravača.

(w) Obaveze i povezana imovina s osnove testa adekvatnosti obaveza

Ugovori o osiguranju testiraju se radi utvrđivanja adekvatnosti obaveza i upoređuju s knjigovodstvenom vrijednošću obaveza neto od odgođenih troškova pribave. Gdje se utvrdi nedostatak obaveza, formira se dodatna rezerva i Društvo priznaje manjak u dobiti ili gubitku.

(x) Potraživanja i obaveze iz osiguranja

Potraživanja i obaveze iz osiguranja računovodstveno se vode u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 4: Ugovori o osiguranju ("MSFI 4"). Potraživanja i obaveze iz osiguranja uključuju potraživanja i obaveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju i reosiguranju koje je Društvo sklopilo.

Potraživanja po osnovu osiguranja

Potraživanja se priznaju na dan dospelja i inicijalno mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja. Nakon početnog priznavanja, potraživanja se mjere po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja se testira na umanjene vrijednosti uvijek kada događaji ili okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiiva, uz priznavanje gubitka od umanjavanja vrijednosti u računu dobiti i gubitka ili najmanje na svaki datum bilansa.

Potraživanja se prestaju priznavati kada su ispunjeni kriteriji za prestanak priznavanja.

Obaveze po osnovu osiguranja

Obaveze se priznaju na dan dospelja i pri početnom priznavanju se mjere po fer vrijednosti plaćanja ili naknade umanjeno za sve direktne troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, oni se vrednuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze iz osiguranja se prestaju priznavati kada se obaveza izmirila, otkaže ili istekne.

1.4 Računovodstvene procjene i mišljenja

Društvo radi procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene će, po definiciji, rijetko biti jednake stvarnim rezultatima. Procjene i pretpostavke koje nose značajan rizik mogućih značajnih usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza tokom naredne finansijske godine su obrađene u nastavku.

1.4.1. Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici 1.3 (d) o umanjenju vrijednosti finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni Rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka. Rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja.

Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje rezervi

Najznačajnije procjene vezane za finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo primjenjuje pravila Agencije za osiguranje. Društvo ne zapošljava ni jednog ovlaštenog aktuara, već je za poslove ovlaštenog aktuara angažiralo vanjskog aktuara odnosno aktuara iz Grupe.

Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u bilješci 1.5. dok su rezerve po ugovorima o osiguranju analizirane u bilješci 1.17.

Reosiguranje

Kao što je navedeno u bilješci 1.3 (t) Društvo cedira u reosiguranje rizike s ciljem ograničavanja mogućnosti neto gubitka i to putem diverzifikacije rizika. Uprava procjenjuje u kojoj će mjeri Društvo cedirati premiju u reosiguranje te dostatnost iste.

Porez

Društvo formira poresku obavezu u skladu s poreznim zakonima Republike Srpske. Porezna prijava se odobrava od strane poreskih vlasti koje su ovlaštene izvršiti inspekcije dokumentacije poreskog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat navedenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

Regulatorni zahtjevi

Agencija za osiguranja je ovlaštena da provodi kontrole poslovanja Društva i da zahtijeva promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u skladu s odgovarajućim propisima.

1.4 Računovodstvene procjene i mišljenja (*nastavak*)

1.4.1. Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene (*nastavak*)

Neizvjesnost procjena vezana uz sudske slučajeve

Značajan izvor neizvjesnosti procjena proizilazi iz sudskih procesa. Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je bilo uključeno u 99 (2016.: 120) sudskih procesa za koje je napravljeno rezervisanje u iznosu 1.256 hiljada KM (2016. 1.940 hiljada KM) kao dio rezerve za prijavljene, a neisplaćene štete.

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je bilo uključeno u 3 neosiguravatelja sudska procesa, a za koje je formirano rezervisanje u iznosu 489 hiljada KM (2016.: 507 hiljada KM) kao rezerva za sudske sporove koji nisu vezani za osiguranje. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći iznos rezervisanja dovoljan.

1.4.2. Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika

Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Društva uključuju:

Klasifikacija proizvoda

Za računovodstvenu politiku o klasifikaciji ugovora kao ugovora o osiguranju ili ugovora o ulaganju molimo pogledajte bilješku 1.3 (n).

Procijenjeni korisni vijek upotrebe opreme i nematerijalne imovine

Društvo nastavlja koristiti određenu opremu te nematerijalnu imovinu koja je u potpunosti amortizovana. Stope amortizacije su inicijalno određene temeljem najbolje procjene korisnog vijeka upotrebe ove imovine.

Umanjenje vrijednosti potraživanja iz poslova osiguranja

Potraživanja iz poslova osiguranja procjenjuju se na svaki datum izvještaja da bi se vidjelo postoje li naznake umanjenja vrijednosti, na osnovi procjene vjerojatnosti da će se nadoknaditi knjigovodstvena vrijednost imovine.

Svako se potraživanje zasebno procjenjuje na osnovi očekivanog datuma i iznosa naplate te eventualnih instrumenata osiguranja. Uprava smatra da su potraživanja iz poslova osiguranja na datum izvještaja iskazana po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

Odgođeni troškovi pribave

Odgođeni troškovi pribave procjenjuju se na svaki datum izvještaja za poslove neživotnih osiguranja poređenjem rezerve za prenosne premije sa bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući odgovarajući dio troškova pribave. Izračun se temelji na pretpostavkama Društva o raspodjeli troškova pribave kroz vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, zbog kojih su nastali. Rukovodstvo smatra da su odgođeni troškovi pribave u cjelosti nadoknadivi tokom preostalog razdoblja trajanja ugovora o osiguranju koji su na snazi na datum izvještaja.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja

Društvo je izloženo riziku osiguranja koji proizlaze iz ponude proizvoda osiguranja neživota: nezgode, putničko-zdravstvenog, autoodgovornosti, transportnih osiguranja, osiguranja imovine, osiguranja od opšte građanske odgovornosti i osiguranja od različitih finansijskih gubitaka.

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezervi. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervi u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervi predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i bazira se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je izloženo Društvo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen u kojem određeni događaj ili serija događaja utiču značajno na obaveze Društva. Važan aspekt koncentracije rizika je da može nastati od akumulacije rizika u okviru različitih vrsta osiguranja.

Koncentracije rizika mogu nastati događajima niske učestalosti ali jakog intenziteta kao što su prirodne katastrofe; u situacijama kada je Društvo izloženo promjenama u trendovima, na primjer, ili kada sudski spor ili zakonski rizici mogu izazvati veliki pojedinačni gubitak ili imati sveobuhvatan uticaj na mnoge ugovore.

Rukovodstvo vjeruje da Društvo nema značajne izloženosti prema bilo kojoj skupini osiguranika prema društvenim, profesionalnim, generacijskim i sličnim kriterijima.

Najveća vjerojatnost značajnih gubitaka proizlazi iz katastrofalnih događaja, kao što su poplave, oluje ili oštećenja uslijed potresa. Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za izračun ovih rizika uključuju:

- Mjerenje geografskih akumulacija;
- Procjena najvećeg mogućeg gubitka;
- Reosiguranje viška štete.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja (nastavak)

Prema raspoloživim podacima Društva osigurana suma po autoodgovornosti, najznačajnijoj vrsti osiguranja Društva, na kraju 2017. i 2016. godine prikazana je u nastavku. Osigurana suma predstavlja teorijski efekat na Društvo kada bi se dogodile maksimalne štete, koje prema Zakonu o osiguranju za autoodgovornost iznose 1.350 hiljada KM po svakoj polisi koja se nalazi u portfelju Društva.

	2017. Broj polisa	2017. Osigurana svota '000 KM	2016. Broj polisa	2016. Osigurana svota '000 KM
Motorna vozila (auto odgovornost)	23.505	43.546.790	23.050	30.558.600

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja

Rezerva šteta se formira na dan izvještavanja o finansijskom položaju za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do tog datuma, bilo da su prijavljene ili ne, umanjnjem za već isplaćene iznose.

Obaveza za prijavljene a nelikvidirane štete (RBNS) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i istorijske dokaze o iznosima sličnih šteta. Rezerve se redovno preispituju i ažuriraju kada pristignu nove informacije.

Za izračun rezervi za nastale a neprijavljene štete (IBNR) Društvo koristi metodu ulančanih ljestvica gdje se istorijski podaci ekstrapoliraju kako bi se procijenili konačni troškovi šteta. Navedena metoda se koristi za izračun rezervi za nastale a neprijavljene štete u svim vrstama osiguranja tj. autoodgovornosti, nezgode, autokasko i imovinskih osiguranja.

Metoda ulančanih ljestvica koristi istorijski razvoj šteta, na bazi kojeg pretpostavljaju da će se istorijski uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda neće biti slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi uzeti u obzir na način da su metode procjene modificirane. Takvi razlozi uključuju:

- Ekonomske, pravne i političke trendove;
- Promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- Nasumične varijacije, uključujući uticaj velikih gubitaka.

Rezerve za nastale, a neprijavljene štete (IBNR) se procjenjuju u bruto iznosu. Društvo nije vršilo poseban obračun udijela reosiguranja u pomenutim rezervama s obzirom da do sada nije ni imalo štete po osnovu reosiguranih rizika.

Pretpostavke koje imaju najveći uticaj na mjerenje iznosa rezervi za neživotna osiguranja su sljedeće:

Preostali faktor razvoja šteta

Za štete „dugog repa“, nivo rezervi u velikoj mjeri zavisi o procijeni razvoja šteta od posljednje godine razvoja za koju postoje istorijski podaci do konačnog razvoja. Preostali faktori razvoja šteta se baziraju na aktuarskoj procjeni.

Diskontovanje

Osim rentnih šteta (osiguranje od autoodgovornosti), rezerve neživota se ne diskontuju.

Rentne štete

Rezerve za štete uključuju rezerve za štete autoodgovornosti koje se plaćaju ili će se plaćati u vidu rente, a izražene su kao procijenjena neto sadašnja vrijednost na osnovu diskontne stope od 5% godišnje. Rezerve za rentne štete su izračunate na bazi tablica smrtnosti SFRJ koje su izrađene na osnovu popisa stanovništva 1980.-1982. Rentne štete su fiksirane u nominalnom iznosu tokom cijelog perioda plaćanja.

1.7 Test adekvatnosti obaveza

Obaveze iz osiguranja neživota se računaju koristeći tekuće (a ne historijske) pretpostavke.

Test adekvatnosti obaveza za neživotna osiguranja je ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Očekivana vrijednost šteta i troškova koji se mogu pripisati neisteklim ugovorima važećim na datum bilansa stanja upoređuje se s nezarađenim premijama po tim polisama nakon umanjenja odgođenih troškova pribave. Očekivani novčani tokovi vezani za štete i troškove se procjenjuju na temelju iskustva tokom proteklog razdoblja ugovora o osiguranju i usklađuju za značajne pojedinačne gubitke za koje se ne očekuje da će se ponoviti.

Test se provodi po pojedinim vrstama osiguranja.

1.8 Osjetljivost dobiti ili gubitka i kapitala i rezervi na promjene značajnih varijabli

U neživotnim osiguranjima, varijable koje imaju najveći utjecaj na obaveze osiguranja odnose se na nastanak šteta i promjene u troškovima. Ukupna izloženost osiguravateljskom riziku prikazana je u bilješci 1.5.

1.9 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Društvo nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje motornih vozila, imovine, odgovornosti, transportno, zdravstveno, autoodgovornosti, osiguranje nezgode, osiguranje od opšte građanske odgovornosti i osiguranje od različitih finansijskih gubitaka. Ugovori mogu biti zaključeni na fiksno razdoblje od godinu dana ili na dugoročnoj osnovi s tim da svaka strana ima opciju otkaza uz tromjesečni otkazni rok. Društvo stoga ima mogućnost ponovne procjene cijene rizika u intervalima koji nisu duži od godine dana. Također ima mogućnost uvećanja premije kao i odbijanja šteta koje proizlaze iz prevara.

Buduće štete osiguranja su glavni izvor neizvjesnosti koji utječe na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polici osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz zakonskih propisa koji daju pravo vlasnicima polica osiguranja da prijave štetu prije stupanja na snagu zastare, koja nastupa 3 godine od saznanja osiguranika za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete kod materijalnih šteta te 3 godine kod nematerijalnih šteta nakon završetka liječenja odnosno nakon pravomoćne presude. Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni razdoblja između nastanka štete i potvrde njenih trajnih posljedica.

Stavke pojedinih vrsta osiguranja, ako se značajno razlikuju od gore navedenih stavki, opisane su u nastavku.

Osiguranja motornih vozila

Portfelj osiguranja motornih vozila uključuje osiguranja automobilske odgovornosti i osiguranje cestovnih vozila - kasko. Osiguranje automobilske odgovornosti pokriva tjelesne ozljede i imovinske štete u Republici Srpskoj kao i štete u inozemstvu koje prouzrokuju osiguranici u sistemu Zelene karte.

Imovinske štete u automobilskoj odgovornosti i osiguranju cestovnih vozila - kasko se uglavnom prijavljuju i podmiruju nedugo nakon datuma nezgode. Prijave i isplate vezane uz tjelesne ozljede, međutim, se teže procjenjuju i određuju se u dužem periodu. Takve štete mogu biti podmirene u obliku jednokratne isplate ili kao renta.

1.9 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova (nastavak)

Iznos šteta vezanih za tjelesne ozljede i s njima vezanim gubicima zarada pod uticajem su sudske prakse.

Automobilska odgovornost je regulisana Zakonom o obaveznim osiguranjima u prometu. Tarife i minimalne svote osiguranja su regulirane Zakonom. Osiguranici imaju pravo na bonus prilikom obnove police ukoliko ispunjavaju uvjete.

Osiguranje cestovnih vozila - kasko predstavlja standardno osiguranje od štete čiji je iznos ograničen svotom osiguranja.

Osiguranje imovine

Dijeli se okvirno na industrijske i privatne rizike. Društvo koristi tehnike upravljanja rizicima kako bi identificirala rizike i analizirala gubitke te sarađuje s reosigurateljima. Privatni imovinski rizici sadrže standardna osiguranja građevina i stvari. Štete se obično prijavljuju brže i mogu se najčešće likvidirati bez odgađanja.

Osiguranje odgovornosti

Pokriva sve vrste odgovornosti i uključuje komercijalnu odgovornost kao i osobnu odgovornost.

Dok se većina osiguranja od opće odgovornosti pribavlja na principu „prijavljene štete“, određena pokrića od osiguranja odgovornosti se osiguravaju na principu “nastanka”.

Osiguranje nezgode

Osiguranje nezgode se tradicionalno prodaje kao dodatak automobilskoj odgovornosti prodavanim od strane Društva i obavezno osiguranje zaposlenih od posljedice nesreće.

1.10 Nekretnine i oprema

	Zgrade i zemljišta	Motorna vozila	Oprema i namještaj	Sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje 1. januara 2016. godine	1.384	478	690	105	2.657
Povećanja	-	38	21	-	59
Otuđenja i otpisi	-	(12)	(27)	-	(39)
Stanje 31. decembra 2016. godine	1.384	504	684	105	2.677
Stanje 1. januara 2017. godine	1.384	504	684	105	2.677
Povećanja	18	25	51	-	94
Otuđenja i otpisi	-	-	(21)	-	(21)
Stanje 31. decembar 2017. godine	1.402	529	714	105	2.750
Akumulirana amortizacija i umanjenje Vrijednosti					
Stanje 1. januara 2016. godine	200	291	595	-	1.086
Trošak razdoblja	19	49	28	-	96
Otuđenja i otpisi	-	(12)	(25)	-	(37)
Stanje 31. decembra 2016. godine	219	328	598	-	1.145
Stanje 1. januara 2017. godine	219	328	598	-	1.145
Trošak razdoblja	20	41	30	-	91
Otuđenja i otpisi	-	-	(21)	-	(21)
Stanje 31. decembra 2017. godine	239	369	607	-	1.215
Neto knjigovodstvena vrijednost					
1. januara 2016. godine	1.184	187	96	105	1.572
31. decembra 2016. godine	1.165	176	86	105	1.532
1. januara 2017. godine	1.165	176	86	105	1.532
31. decembra 2017. godine	1.163	160	107	105	1.535

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Na dan 31.12.2017. godine vrijednost opreme koja je u upotrebi, a izamortizovana je do 31.12.2017. godine iznosi 806 hiljada KM (31.12.2016.: 481 hiljada KM).

1.11 Investicione nekretnine

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Stanje 1. januara	1.670	1.705
Povećanja	2	21
Amortizacija	(34)	(35)
Obezvrjeđenje	-	(21)
Stanje 31. decembra	1.638	1.670

Investicione nekretnine uključuju treći sprat zgrade u vlasništvu Medicinske Elektronike a.d., Banja Luka knjigovodstvene vrijednosti od 1.589 hiljada KM te zemljište knjigovodstvene vrijednosti 48 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine. Društvo je investiralo sredstva u izgradnju zgrade te je Medicinska Elektronika a.d. kao glavni izvođač radova, trebala završiti sve neophodne pravne radnje kako bi Društvo moglo ostvariti svoje vlasničko pravo nad zgradom. Iz tog razloga Društvo još nije upisalo vlasništvo u zemljišne knjige. Nad Medicinskom Elektronikom je pokrenut stečajni postupak. Rješenjem Okružnog privrednog suda Banjaluka sa ispitnog i izvještajnog ročišta održanog dana 30.11.2010. godine priznato je izlučno potraživanje Društva, a koje se odnosi na priznavanje prava svojine na poslovnom prostoru Društva. Od aprila 2016. godine, ugovor o iznajmljivanju nekretnine je otkazan, te nekretnina nije bila u upotrebi sve do maja 2018. godine kada je ponovo izdata na period od 5 godina.

1.12 Odgođeni troškovi pribave

U skladu sa poslovanjem osiguravajućih društava, određeni troškovi pribave se razgraničavaju.

Analiza ovih odgođenih troškova prikazana je u sljedećoj tabeli:

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Stanje 1. januara	518	549
Otpuštanje troškova pribave priznatih kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.27)	(13)	(31)
Stanje 31. decembra	505	518

1.13 Ostala nematerijalna imovina

	Licence '000 KM	Softver '000 KM	Ukupno '000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2016. godine	3	641	644
Povećanje	-	284	284
Smanjenje	-	(159)	(159)
Stanje 31. decembra 2016. godine	3	766	769
Stanje 1. januara 2017. godine	3	766	769
Povećanje	-	66	66
Stanje 31. decembra 2017. godine	3	832	835
Akumulirana amortizacija			
Stanje 1. januara 2016. godine	2	442	494
Trošak razdoblja	1	161	162
Stanje 31. decembra 2016. godine	3	603	606
Stanje 1. januara 2017. godine	3	603	606
Trošak razdoblja	-	141	141
Stanje 31. decembra 2017. godine	3	744	747
Neto knjigovodstvena vrijednost			
1. januara 2016. godine	1	199	200
31. decembra 2016. godine	-	163	163
1. januara 2017. godine	-	163	163
31. decembra 2017. godine	-	88	88

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Na dan 31.12.2017. godine vrijednost ostale nematerijalne imovine koja je u upotrebi, a izamortizovana je do 31.12.2017. godine iznosi 240 hiljada KM (31.12.2016.: 121 hiljada KM).

1.14 Finansijska ulaganja

	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Kredit i potraživanja '000 KM	Ukupno '000 KM
31. decembar 2016. godine			
Dužničke hartije od vrijednosti – kotiraju na berzi	4.995	-	4.995
Vlasničke hartije od vrijednosti – kotiraju na berzi	11	-	11
Depoziti kod banaka	-	6.656	6.656
Depoziti kod drugih institucija	-	462	462
Kredit i potraživanja	5.006	7.118	12.124
Ukupno	5.006	7.118	12.124
31. decembar 2017. godine			
Dužničke hartije od vrijednosti – kotiraju na berzi	4.961	-	4.961
Vlasničke hartije od vrijednosti – kotiraju na berzi	12	-	12
Depoziti kod banaka	-	468	468
Depoziti kod drugih institucija	-	6.645	6.645
Kredit i potraživanja	4.973	7.113	12.086
Ukupno	4.973	7.113	12.086

Vlasničke hartije od vrijednosti koje kotiraju na berzi predstavljaju manjinski udio u Telekomu Srpske.

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

1.14 Finansijska ulaganja (nastavak)

Kretanje finansijske imovine raspoložive za prodaju iskazane neto od umanjene vrijednosti u toku godine bilo je kako slijedi:

	Dužničke hartije od vrijednosti	Vlasničke hartije od vrijednosti
	'000 KM	'000 KM
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	5.458	18
Nabavka	268	-
Dospijeće	(998)	-
Usklađenje amortizacije	431	(7)
Gubitak /dobitak fer vrijednosti prenesen u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti iz kapitala i rezervi	(164)	-
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	4.995	11
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stanje na dan 1. januar 2017. godine	4.995	11
Nabavka	548	-
Dospijeće	(1.041)	-
Usklađenje amortizacije	393	1
Gubitak /dobitak fer vrijednosti prenesen u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti iz kapitala i rezervi	66	-
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	4.961	12
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

1.14 Finansijska ulaganja (nastavak)

Kredit i potraživanja se sastoje od depozita kod banaka i depozira kod drugih institucija. Potraživanja su iskazana kao neto od umanjenja vrijednosti, kako slijedi:

	31. decembar 2017. godine '000 KM	31. decembar 2016. godine '000 KM
Depoziti kod banaka	6.645	6.656
Depoziti kod drugih institucija	468	462
Ukupno depoziti	7.113	7.118

1.15 Ulaganja u podružnice

	31. decembar 2017. godine '000 KM	31. decembar 2016. godine '000 KM
Triglav auto d.o.o. Banja Luka	2	2
Ukupno ulaganja u podružnice	2	2

U 2011. godini Društvo je uložilo 2 hiljade KM u osnivanje podružnice u 100% - tnom vlasništvu Triglav auto d.o.o. Banja Luka.

Na dan izvještavanja 31. decembra 2017. godine društvo Triglav auto d.o.o Banja Luka nije započelo s poslovanjem te nije imalo imovine/obaveza niti prihoda i rashoda (osim novca i kapitala u bilansu stanju).

1.16 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja

	31. decembar 2017. godine '000 KM	31. decembar 2016. godine '000 KM
Potraživanja iz ugovora o osiguranju		
Od ugovarača osiguranja (vlasnika polise osiguranja)	1.326	1.258
Ostala potraživanja i unaprijed plaćeni troškovi	613	760
	<hr/>	<hr/>
Bruto potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.939	2.018
	<hr/>	<hr/>
Umanjenje vrijednosti		
- za potraživanja iz ugovora o osiguranju	(808)	(788)
- za ostala potraživanja	(236)	(221)
	<hr/>	<hr/>
Ukupno umanjenje vrijednosti	(1.044)	(1.009)
	<hr/>	<hr/>
Neto potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	895	1.009
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kretanje umanjenja vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju tokom godine bilo je kako slijedi:

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	788	884
Povećanje umanjenja vrijednosti (Bilješka 1.29)	81	58
Otpisi	(61)	(154)
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	808	788
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

1.16 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja (nastavak)

Kretanje umanjnja vrijednosti za ostala potraživanja tokom godine bilo je kako slijedi:

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	221	76
Povećanje umanjnja vrijednosti za ostala potraživanja (Bilješka 1.29)	15	145
Stanje na dan 31. decembra	236	221

Gubici od umanjnja vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja priznati su unutar ostalih troškova poslovanja.

1.17 Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Udio reosiguranja u rezervi prenosnih premija (Bilješka 1.19a)	75	53
Udio reosiguranja u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete (Bilješka 1.19b)	605	621
	680	674

1.18 Novac i novčani ekvivalenti

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Novac u banci	1.153	1.396
Novac u blagajni	2	1
	1.155	1.397

1.19 Rezerve za ugovore o osiguranju

	31. decembra 2017. godine '000 KM	31. decembra 2016. godine '000 KM
Rezerve prenosnih premija	4.469	4.223
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	2.638	3.615
Rezerve za nastale a neprijavljene štete	1.703	1.772
Rezerve za rizike koji nisu istekli	6	149
Rezerve za troškove obrade šteta	37	62
	<u>8.853</u>	<u>9.821</u>

a) Analiza kretanja rezervi prenosnih premija

	2017. Bruto '000 KM	2017. Reosiguranje '000 KM	2017. Neto '000 KM	2016. Bruto '000 KM	2016. Reosiguranje '000 KM	2016. Neto '000 KM
Stanje 1. januara	4.223	(53)	4.170	4.205	(56)	4.149
Polisirane premije tokom godine	10.452	(1.673)	8.779	9.833	(1.463)	8.370
Umanjeno za: premije zarađene tokom godine	(10.206)	1.651	(8.555)	(9.815)	1.466	(8.349)
Stanje 31. decembra	<u>4.469</u>	<u>(75)</u>	<u>4.394</u>	<u>4.223</u>	<u>(53)</u>	<u>4.170</u>

b) Analiza kretanja rezervi za prijavljene, a neisplaćene štete

	2017. Bruto '000 KM	2017. Reosiguranje '000 KM	2017. Neto '000 KM	2016. Bruto '000 KM	2016. Reosiguranje '000 KM	2016. Neto '000 KM
Stanje 1. januara	3.615	(621)	2.994	3.595	(630)	2.965
Štete nastale u tekućoj godini	2.057	(45)	2.012	3.470	(1.246)	2.224
Isplaćene štete	(3.034)	61	(2.973)	(3.450)	1.255	(2.195)
Stanje 31. decembra	<u>2.638</u>	<u>(605)</u>	<u>2.033</u>	<u>3.615</u>	<u>(621)</u>	<u>2.994</u>

1.19 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

c) Analiza kretanja rezerve za nastale, a neprijavljene štete

	2017. Bruto i neto '000 KM	2016. Bruto i neto '000 KM
Stanje 1. januara	1.772	2.010
Povećanje/(smanjenje) priznato tokom godine	(69)	(238)
Stanje 31. decembra	<u>1.703</u>	<u>1.772</u>

d) Analiza kretanja rezerve za rizike koji nisu istekli

	2017. Bruto i neto '000 KM	2016. Bruto i neto '000 KM
Stanje 1. januara	149	343
Povećanje / (smanjenje) priznato tokom godine	(143)	(194)
Stanje 31. decembra	<u>6</u>	<u>149</u>

1.19 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

e) Preostalo dospijeće osigurateljnih obaveza

31. decembar 2017. godine

	Manje od 1 godine '000 KM	Između 1 i 5 godina '000 KM	Između 5 i 10 godina '000 KM	Između 10 i 15 godina '000 KM	Između 15 i 20 godina '000 KM	Više od 20 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Rezerve prijenosnih Premija	4.466	2	1	-	-	-	4.469
Rezerve za prijavljene, a nelikvidrane štete	291	2.191	20	136	-	-	2.638
Rezerve za nastale, a neprijavljene štete	71	149	1.483	-	-	-	1.703
Rezerve za troškove obrade šteta	37	-	-	-	-	-	37
Rezerve za rizike koji nisu istekli	6	-	-	-	-	-	6
Osigurateljne obaveze	4.871	2.342	1.504	136	-	-	8.853

31. decembar 2016. godine

	Manje od 1 godine '000 KM	Između 1 i 5 godina '000 KM	Između 5 i 10 godina '000 KM	Između 10 i 15 godina '000 KM	Između 15 i 20 godina '000 KM	Više od 20 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Rezerve prijenosnih Premija	4.223	-	-	-	-	-	4.223
Rezerve za prijavljene, a nelikvidrane štete	2.087	1.408	30	30	30	30	3.615
Rezerve za nastale, a neprijavljene štete	1.024	664	21	21	21	21	1.772
Rezerve za troškove obrade šteta	34	20	2	2	2	2	62
Rezerve za rizike koji nisu istekli	88	45	4	4	4	4	149
Osigurateljne obaveze	7.456	2.137	57	57	57	57	9.821

1.19 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

f) Tabela razvoja šteta (plaćenih šteta)

	<2006.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000
	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM
Plaćene štete na kraju godine nastanka štete		1.467	1.909	2.563	2.309	2.569	3.856	2.780	3.084	3.118	2.325	3.871	3.063
Plaćene štete godinu dana kasnije	-	1.868	1.961	2.595	2.356	2.576	3.895	2.798	3.111	3.118	2.325	3.875	-
Plaćene štete dvije godine kasnije	-	1.994	2.011	2.671	2.368	2.576	3.924	2.844	3.111	3.118	2.328	-	-
Plaćene štete tri godine kasnije	-	2.110	2.011	2.676	2.384	2.593	3.999	2.844	3.111	3.121	-	-	-
Plaćene štete četiri godine kasnije	-	2.125	2.011	2.676	2.400	2.640	3.999	2.844	3.114	-	-	-	-
Plaćene štete pet godina kasnije	-	2.125	2.064	2.681	2.443	2.640	3.999	2.848	-	-	-	-	-
Plaćene štete šest godina kasnije	-	2.168	2.086	2.743	2.443	2.640	4.006	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete sedam godina kasnije	-	2.190	2.154	2.743	2.443	2.644	-	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete osam godina kasnije	-	2.192	2.237	2.743	2.447	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete devet godina kasnije	-	2.192	2.237	2.747	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete deset godina kasnije	-	2.192	2.240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete jedanaest godina kasnije	-	2.195	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćene štete dvanaest godina kasnije	6.091	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sadašnja vrijednost kumulativnih šteta	6.091	2.195	2.240	2.747	2.447	2.644	4.006	2.848	3.114	3.121	2.328	3.875	3.063
Kumulativna plaćanja	6.080	2.192	2.237	2.743	2.400	2.576	3.857	2.738	3.026	2.971	2.058	3.392	1.734
Usklađenje za velike štete	344	1	270	44	13	-	-	-	869	23	49	-	11
Ukupna vrijednost priznata u izvještaju o finansijskom položaju na 31. decembar 2017. godine	355	4	273	48	60	68	149	110	957	173	319	483	1.340

1.20 Rezervisanja za obaveze i troškove

	Rezerve za troškove '000 KM	Rezerve za otpremnine '000 KM	Rezerve za sudske sporove '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje 1. januara 2017. godine	250	127	507	884
Povećanje rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (<i>bilješka 1.29</i>)	-	10	-	10
Korištenje rezervisanja kroz godinu	(99)	-	(18)	(117)
Stanje 31. decembra 2017. godine	151	137	489	777
Stanje 1. januara 2016. godine	246	125	537	908
Povećanje rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (<i>bilješka 1.29</i>)	31	2	-	33
Korištenje rezervisanja kroz godinu	(27)	-	(30)	(57)
Stanje 31. decembra 2016. godine	250	127	507	884

1.21 Obaveze iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze

	31.12.2017 '000 KM	31.12.2016 '000 KM
Obaveze po osnovu saosiguranja i reosiguranja	675	350
Doprinos za preventivu	222	250
Obaveze prema dobavljačima	207	198
Obaveze za poreze i doprinose	125	143
Obaveze za plate	93	89
Primljeni avansi	88	117
Obaveze iz neposrednih ugovora o osiguranju	67	95
Obaveza za porez na dobit	39	208
Obaveze za finansijski lizing	35	34
	1.551	1.484

1.21. Obaveze iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze (nastavak)

1.21 a) Dospjelost obaveza u narednim godinama po osnovu finansijskog lizinga

	Do jedne godina '000 KM	Između 1 i 2 godina '000 KM	Između 2 i 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
31.12.2017.	18	18	17	53
31.12.2016.	13	13	21	47

1.22 Akcionarski kapital

	31. decembra 2017. godine '000 KM	31. decembra 2016. godine '000 KM
Upisani i u cjelosti uplaćeni kapital: 2.778 običnih akcija od 2.000 KM po akciji (2012.:2.778 običnih akcija od 2.000 KM po akciji)	5.556	5.556
	<u>5.556</u>	<u>5.556</u>

Kretanje akcija tokom godine je kako slijedi:

	2017.	2016.
Broj akcija 1. januara	2.778	2.778
Izdavanje novih akcija	-	-
Smanjenje broja akcija i osnovnog kapitala	-	-
Broj akcija 31. decembra	<u>2.778</u>	<u>2.778</u>

Akcionari Drušva na kraju godine su kako slijedi:

	Obične akcije	2017. Akcionarski kapital '000 KM	Vlasništvo %	Obične akcije	2016. Akcionarski kapital '000 KM	Vlasništvo %
Triglav INT. d.d.	2.778	5.556	100	2.778	5.556	100
	<u>2.778</u>	<u>5.556</u>	<u>100</u>	<u>2.778</u>	<u>5.556</u>	<u>100</u>

1.22 Akcionarski kapital (*nastavak*)

Tokom 2017. i 2016. godine nije bilo promjena u akcionarskom kapitalu Društva. Nakon procesa smanjenja i upisa povećanja kapitala, izvršenog 2012. godine u Osnovnom sudu, većinski akcionar Triglav INT d.d. na dan 31. decembra 2017. godine imao udio od 100% vlasništva.

1.23 Premije

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Zaračunate bruto premije	10.452	9.833
Premije predane u reosiguranje	(1.673)	(1.463)
Promjena bruto rezervi prenosnih premija	(246)	(18)
Promjena rezervi prijenosnih premija, udio reosiguranja	22	(3)
Zarađene premije iz poslova neživotnog osiguranja, neto od reosiguranja	8.555	8.349

Analiza po vrstama osiguranja

<i>Za 2017. godinu</i>	Bruto zaračunate premije '000 KM	Bruto zarađene premije '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
Motorna vozila (auto odgovornost)	6.845	6.746	1.470	5.733	170
Motorna vozila (autokasko)	1.026	946	559	463	(1)
Imovina	2.044	2.006	(224)	310	1.437
Osobna osiguranja	537	508	252	249	-
Ukupno neživotna osiguranja	10.452	10.206	2.057	6.764	1.606

<i>Za 2016. godinu</i>	Bruto zaračunate premije '000 KM	Bruto zarađene premije '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
Motorna vozila (auto odgovornost)	6.689	6.685	1.467	5.150	237
Motorna vozila (autokasko)	929	917	533	419	32
Imovina	1.761	1.749	1.188	879	(52)
Osobna osiguranja	454	464	282	205	2
Ukupno neživotna osiguranja	9.833	9.815	3.470	6.653	219

1.24 Finansijski prihod

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Prihod od dužničkih hartija od vrijednosti (dostupnih za prodaju)	393	431
Prihod od investicionih nekretnina	3	73
Prihod od kamata na depozite	120	159
Amortizacija	(34)	(34)
	<u>482</u>	<u>629</u>

1.25 Ostali poslovni prihodi

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Naplata regresnih potraživanja iz osnova šteta	240	278
Ostali poslovni prihodi	162	239
Prihod od provizija po osnovu ugovora o reosiguranju	201	180
Prihod od prodaje zelenih kartona	65	65
	<u>668</u>	<u>762</u>

1.26 Nastale štete

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Likvidirane štete		
Bruto iznos	3.231	3.831
Administrativni troškovi	39	52
Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	(61)	(1.255)
Promjena rezervi za prijavljene, a neisplaćene štete		
Bruto iznos	(977)	21
Udio reosiguranja	16	9
Promjena rezervi za nastale a neprijavljene štete	(69)	(238)
Promjena rezervi za troškove obrade šteta	(24)	(1)
Promjena rezervi za rizike koji nisu istekli	(143)	(195)
Ukupno bruto nastale štete	<u>2.057</u>	<u>3.470</u>
Udio reosiguranja	<u>(45)</u>	<u>(1.246)</u>
Ukupne nastale štete, neto od reosiguranja	<u>2.012</u>	<u>2.224</u>

1.27 Troškovi pribave

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Troškovi plaća i ostali troškovi pribave	880	931
Troškovi provizije	132	112
Promjena odgođenih troškova pribave (bilješka 1.12)	13	31
	<u>1.025</u>	<u>1.074</u>

1.28 Administrativni troškovi

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Troškovi zakupa	1.451	1.291
Troškovi osoblja	920	1.001
Ostale usluge	868	755
Reklama	815	899
Ostali lični rashodi i naknade	66	195
Ostali troškovi	596	502
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	232	258
Materijalni troškovi	394	199
Troškovi poštarine	117	138
Troškovi održavanja	117	148
Komunalije	22	26
Reprezentacija	118	123
Bankarske naknade	23	23
Obezvrjeđenje investicione nekretnine	-	21
	<u>5.739</u>	<u>5.579</u>

U 2017. godini prosječan broj zaposlenika bio je 87 (2016.:86).

U 2017. godini Društvo je uplatilo 598 hiljada KM (2016.: 597 hiljada KM) doprinosa plaćenih na i iz plate u državne zavode za penziono osiguranje.

1.29 Ostali troškovi poslovanja

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Povećanje umanjena vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	96	203
Ostali tehnički troškovi	138	108
Povećanje rezervisanja za otpremninu	10	2
Povećanje rezervisanja za ostale troškove	-	31
	<u>244</u>	<u>344</u>

1.30 Finansijski troškovi

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Troškovi ulaganja	2	2
Ostali finansijski troškovi	9	-
	<u>11</u>	<u>2</u>

1.31 Porez na dobit

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Porez tekuće godine	244	208
Ukupno trošak poreza na dobit	244	208

Usklađivanje dobiti tekućeg perioda sa porezom na dobit

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Računovodstvena dobit/(gubitak) za godinu prije oporezivanja	674	517
Porez na dobit 2017. 10% (2016.: 10%)	67	52
Porezno nepriznati prihodi	(20)	(29)
Porezno nepriznati troškovi	197	185
	<u>-</u>	<u>-</u>
Poreski gubitak, prije prenesenog poreskog gubitka	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Porez na dobit priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti	244	208
Efektivna stopa poreza na dobit	36,20%	40,23%

U skladu sa važećim zakonima, Porezna Uprava ima diskreciono pravo da odredi porezni tretman poslovnih aktivnosti i transakcija bilo kojeg poreskog obveznika. Prema tome promjene u poslovnoj aktivnosti mogu biti drugačije tretirane od strane Poreske Uprave. Kao rezultat toga Društvu se mogu naplatiti dodatni porezi, kazne i kamata koje mogu biti značajne.

1.32 Odložena poreska obaveza

Kretanje u odloženim poreskim obavezama je kako slijedi:

	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	(65)	(77)
Promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznate u kapitalu i rezervama	(7)	12
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	(72)	(65)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

1.33 Transakcije s povezanim licima

Društvo smatra da ima neposredni odnos povezane osobe sa svojim ključnim akcionarima i njihovim podružnicama; članovima Uprave i ostalim poslovođstvom (zajedno „ključno rukovođstvo“); bliskim članovima obitelji ključnog poslovođstva; i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem ključnog poslovođstva i bliskih članova njihovih obitelji, prema definiciji sadržanoj u Međunarodnom računovođstvenom standardu 24 „Objavljivanje povezanih stranaka“ („MRS 24“).

Akcionari Društva

Ključni akcionari Društva su Triglav INT. d.d. s vlasničkim udjelom od 100% (2017: Triglav INT 100%) na kraju godine.

Ostala povezana lica

Tokom 2017. godine Društvo je je imalo premiju predanu u reosiguranje kod sestrijskog društva Triglav RE d.d. Ljubljana i premiju saosiguranja kod sestrijskog društva Zavarovalnice Triglav d.d. Ljubljana., te administrativne troškove s Triglav osigurnjem d.d. Zagreb, Triglav osiguranje d.d. Sarajevo, Triglav osiguranje ad. Beograd i Zavarovalnicom Triglav d.d. Ljubljana. Takođe, Društvo sa Triglav osiguranjem Sarajevo ima ugovor po osnovu izdavanja u zakup poslovni prostor. Pored toga, Društvo ima ulaganja u iznosu 2 hiljade KM u podružnicu Triglav auto d.o.o. Banja Luka .

Ključno rukovođstvo

Ključno rukovođstvo obuhvata direktore Društva.

Naknade direktorima Društva sastojale su se od bruto naknada uključujući kratkoročne i dugoročne naknade, redovnu plaću, ukalkulisane bonuse, penzione naknade i ostale naknade vezane uz penzionisanje.

U 2017. godini Društvo je ključnom rukovođstvu uplatilo penzione doprinose u iznosu 50 hiljada KM (2016.: 50 hiljada KM) u obavezne penzijske fondove.

1.33 Transakcije s povezanim licima (*nastavak*)

Sljedeći iznosi predstavljaju rezultat transakcija sa povezanim licima:

2017.	Potraživanja	Obaveze	Prihodi	Rashodi
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Ključno rukovodstvo	-	6	-	91
Triglav osiguranje Beograd	-	-	-	3
Pozarovalnica Triglav RE d.d. Ljubljana	98	302	131	421
Triglav osiguranje d.d. Zagreb	-	-	-	7
Triglav osiguranje Sarajevo	-	-	-	4
Triglav auto d.o.o. Banja Luka	2	-	-	-
Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana	100	260	136	978
Triglav INT	-	-	-	-
	<u>200</u>	<u>568</u>	<u>267</u>	<u>1.504</u>
	<u><u>200</u></u>	<u><u>568</u></u>	<u><u>267</u></u>	<u><u>1.504</u></u>
2016.	Potraživanja	Obaveze	Prihodi	Rashodi
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Ključno rukovodstvo	-	6	-	81
Triglav osiguranje Beograd	-	-	-	2
Pozarovalnica Triglav RE d.d. Ljubljana	8	26	1.311	326
Triglav osiguranje d.d. Zagreb	-	8	-	7
Triglav osiguranje Sarajevo	-	-	9	6
Triglav auto d.o.o. Banja Luka	2	-	-	-
Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana	80	325	123	908
Triglav INT	-	-	-	130
	<u>90</u>	<u>365</u>	<u>1.443</u>	<u>1.460</u>
	<u><u>90</u></u>	<u><u>365</u></u>	<u><u>1.443</u></u>	<u><u>1.460</u></u>

1.34 Upravljanje finansijskim rizicima

U ovoj bilješci izneseni su detalji o izloženosti Društva finansijskim rizicima i opisane metode koje rukovodstvo koristi za upravljanje rizicima. Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i cjenovni rizik.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik prestanka otplaćivanja obaveze ili potencijalne obaveze druge strane s kojom je Društvo izvršilo transakciju. Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. je kako slijedi:

	Rejting	2017. '000 KM	2016. '000 KM
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Bez rejtinga	4.973	5.006
Kreditni i potraživanja	Bez rejtinga	7.113	7.118
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	Bez rejtinga	895	1.009
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	A	680	674
Novac i novčani ekvivalenti	Bez rejtinga	1.155	1.397
		14.816	15.204

Kreditna izloženost Društva je klasifikovana u kategoriju bez rejtinga.

Sektorska analiza na dan 31. decembra 2017. godine

	Fizička lica '000 KM	Finansijske institucije '000 KM	Država '000 KM	Kompanije '000 KM	Ukupno '000 KM
Ulaganja koja se drže do dospelja					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	4.962	11	4.973
Kreditni i potraživanja	-	6.646	467	-	7.113
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	164	-	-	731	895
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	-	-	-	680	680
Novac i novčani ekvivalenti	-	1.155	-	-	1.155
Ukupna izloženost kreditnom riziku	164	7.801	5.429	1.422	14.816

Sektorska analiza na dan 31. decembra 2016. godine

	Fizička lica '000 KM	Finansijske institucije '000 KM	Država '000 KM	Kompanije '000 KM	Ukupno '000 KM
Ulaganja koja se drže do dospelja					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	4.995	11	5.006
Kreditni i potraživanja	-	6.656	462	-	7.118
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	227	-	-	782	1.009
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	-	-	-	674	674
Novac i novčani ekvivalenti	-	1.397	-	-	1.397
Ukupna izloženost kreditnom riziku	227	8.053	5.457	1.467	15.204

1.34 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

31. decembra 2017. godine	Nedospjelo	Dospjelo	Ukupno
	Nije ispravljeno '000 KM	Nije ispravljeno '000 KM	
Depoziti	7.113	-	7.113
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	4.973	-	4.973
Ostala potraživanja	41	336	377
Potraživanja iz ugovora o osiguranju	368	150	518
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranja	680	-	680
Novac i novčani ekvivalenti	1.155	-	1.155
Ukupno	14.330	486	14.816

31. decembra 2016. godine	Nedospjelo	Dospjelo	Ukupno
	Nije ispravljeno '000 KM	Nije ispravljeno '000 KM	
Depoziti	7.118	-	7.118
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	5.006	-	5.006
Potraživanja iz ugovora o osiguranju	300	170	470
Ostala potraživanja	48	491	539
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranja	674	-	674
Novac i novčani ekvivalenti	1.397	-	1.397
Ukupno	14.543	661	15.204

1.34 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

Rizik osiguranja

Društvo je izloženo riziku osiguranja koji proizlazi iz široke ponude proizvoda osiguranja neživota: osiguranja motornih vozila, imovine, transporta, odgovornosti, nezgode i zdravstvenog osiguranja.

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezervi. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervi u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezerve predstavlja rizik da je iznos tehničkih rezervi krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave neživota također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom rezerve.

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Adekvatnost obaveza se procjenjuje uzevši u obzir odgovarajuću imovinu, promjene u kamatnim stopama i kursovima valuta i razvoj smrtnosti. Poboļjevanja, učestalosti i iznosima šteta u neživotu, odustajanjima i troškovima kao i opštim uslovima na tržištu.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima.

Fer vrijednost

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih stranaka u uobičajenim tržišnim uslovima.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju vodi se po fer vrijednosti.

Ulaganja koja se drže do dospelja, depoziti kod banaka, novac i novčani ekvivalenti, ostala potraživanja i ostale obaveze iskazani su po amortizovanom trošku tih instrumenata te rukovodstvo smatra da je njihova knjigovodstvena vrijednost na datum izvještavanja približno jednaka njihovoj fer vrijednosti zbog relativno kratkog roka dospelja.

Tržišna vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju temeljena je na zaključnim tržišnim cijenama na dan izvještavanja.

1.34 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Društvo koristi sljedeću hijerarhiju mjerenja fer vrijednosti koja odražava značajnost inputa korištenih prilikom mjerenja fer vrijednosti:

- Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.
- Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa, bilo direktnih (na primjer cijene) ili indirektnih (na primjer izvedenih iz cijena).
- Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
31. decembar 2017. godine				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
- Dužničke hartije od vrijednosti	4.961	-	-	4.961
- Vlasničke hartije od vrijednosti	12	-	-	12
	<u>4.973</u>	<u>-</u>	<u>1.638</u>	<u>6.611</u>
Ukupna finansijska imovina po fer vrijednosti	4.973	-	1.638	6.611
31. decembar 2016. godine				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
- Dužničke hartije od vrijednosti	4.995	-	-	4.995
- Vlasničke hartije od vrijednosti	11	-	-	11
	<u>5.006</u>	<u>-</u>	<u>1.670</u>	<u>6.676</u>
Ukupna finansijska imovina po fer vrijednosti	5.006	-	1.670	6.676

Procjenjena fer vrijednost investicionih nekretnina je prosječna vrijednost trenutne tržišne vrijednosti i troška izgradnje. Nije za očekivati da nerazmatrani inputi (troškovi izgradnje) mogu značajno varirati u periodima izvještavanja, te menadžment kompanije vjeruje da se pretpostavke koje se koriste za nerazmatrane inpute ne mogu značajno promijeniti.

Ipak, ukoliko bi procjenjeni korisni vijek investicione nekretnine bio promjenjen za 10%, ovo bi rezultiralo u promjeni fer vrijednosti u iznosu od 7.425 KM, te se kao posljedica toga ne očekuje značajan uticaj na fer vrijednost investicione nekretnine.

U toku 2017. i 2016. godine nije bilo prenosa između nivoa fer vrijednosti.

1.34 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Fer vrijednosti finansijskih sredstava koja se vode po amortizovanom trošku

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. decembra 2017. godine	31. decembra 2016. godine	31. decembra 2017. godine	31. decembra 2016. godine
Finansijska sredstva				
Kredit i potraživanja	895	1.009	895	1.009
Depoziti	7.113	7.118	7.113	7.118
Novac i novčani ekvivalenti	1.155	1.397	1.155	1.397
Ukupna izloženost kreditnom riziku	9.163	9.524	9.163	9.524

1.35 Analiza ročnosti

Ročnost finansijske imovine i finansijskih a Društva iz djelokruga MRS-a 39 na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine prikazana je u tabelama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospjeća.

31. decembar 2017. godine	Manje od 6 mjeseci '000 KM	Od 6 do 12 mjeseci '000 KM	Od 1 do 2 godine '000 KM	Od 2 godine do 5 godina '000 KM	Preko 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Finansijska imovina						
<i>Investicione nekretnine</i>	-	-	-	-	1.638	1.638
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju						
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	-	-	12	12
Dužničke hartije od vrijednosti	410	503	914	2.634	500	4.961
Kredit i potraživanja						
Depoziti kod banaka	2.489	1.200	2.957	-	-	6.645
Depozit kod drugih institucija	468	-	-	-	-	468
<i>Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja</i>	820	75	-	-	-	895
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	1.155	-	-	-	-	1.155
Ukupna imovina	5.342	1.778	3.871	2.634	2.150	15.775
Finansijske obaveze						
<i>Obaveze iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze</i>	1.551	-	-	-	-	1.551
Ukupne finansijske obaveze	1.551	-	-	-	-	1.551
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	3.791	1.778	3.871	2.634	2.150	14.224

1.35 Analiza ročnosti (nastavak)

31. decembar 2016. godine	Manje od 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 2 godine	Od 2 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina						
<i>Investicione nekretnine</i>	-	-	-	-	1.670	1.670
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju						
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	-	-	11	11
Dužničke hartije od vrijednosti	445	381	825	2.353	991	4.995
Kredit i potraživanja						
Depoziti kod banaka	2.978	3.678	-	-	-	6.656
Depozit kod drugih institucija	462	-	-	-	-	462
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	951	58	-	-	-	1.009
Novac i novčani ekvivalenti	1.397	-	-	-	-	1.397
Ukupna imovina	6.233	4.117	825	2.353	2.672	16.200
Finansijske obaveze						
<i>Obaveze iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze</i>	1.484	-	-	-	-	1.484
Ukupne finansijske obaveze	1.484	-	-	-	-	1.484
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	4.749	4.117	825	2.353	2.672	14.716

1.36 Analiza promjene kamatnih stopa (nastavak)

Slijedeća tabela prikazuje osjetljivost bilansa uspjeha i kapitala na razumno moguću promjenu kamatnih stopa (ukoliko su ostale varijable konstantne).

Osjetljivost bilansa uspjeha je efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama (viših ili nižih za 100 i 200 b.p.) na dobit ili gubitak tekućeg perioda, što se bazira na fluktuirajućoj stopi finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se ne trguje, na kraju godine.

Osjetljivost kapitala se izračunava revaluacijom svih kamatno osjetljivih pozicija na kraju godine kako bi se ustanovili efekti pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama.

Ukupna osjetljivost kapitala se bazira na pretpostavci da postoje paralelne promjene u krivulji prinosa – fluktuirajuće pozicije kamate se pripisuju slijedećoj obveznici – datum fiksiranja, pozicije sa fiksnom stopom se pripisuju kako instrumenti dospjevaju; pozicije osjetljive na promjenu kamatnih stopa do-daljnijeg se pripisuju u zavisnosti od individualnih pretpostavki za ove pozicije, koje se baziraju na dotadašnjem iskustvu.

Društvo na 31.12.2017. kao ni na 31.12.2016. godine nema plasmane sa varijabilnim kamatnim stopama, te shodno tome efekat na bilans uspjeha i kapitala imaju samo kamatne stope na depozite i obveznice.

	Povećanje/(smanjenje) u baznim poenima	Osjetljivost bilansa uspjeha	Osjetljivost kapitala
	100/(100)	132/(132)	(153)/164
2017.	200/(200)	264/(264)	(310)/328
	100/(100)	175/(175)	(169)/179
2016.	200/(200)	350/(350)	(338)/358

1.37 Analiza valutnog rizika

Finansijska imovina i obaveze su iskazane u KM sa fiksim kursom prema EUR. U skladu sa tim, Društvo ne smatra da ima značajnu izloženost valutnom riziku.

1.38 Upravljanje kapitalom

Društva za osiguranje su dužna raspolagati odgovarajućim kapitalom s obzirom na obim i vrste poslova osiguranja koje obavlja kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja tih poslova.

Kapital društva, u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društva za osiguranje u Republici Srpskoj („Pravilnik“) čini osnovni kapital i dodatni kapital umanjen za odbitne stavke.

Osnovni kapital i dodatni kapital predstavljaju garantni fond društva. Garantni fond mora predstavljati jednu trećinu margine solventnosti.

Kapital društva ne može biti manji od sljedeće tri kategorije:

1. margine solventnosti;
2. 1/3 margine solventnosti;
3. minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog odredbama članka 53. stav 2. Zakona o društvima za osiguranje („Zakon“).

Garantni fond društva ne može biti manji od:

1. 1/3 margine solventnosti;
2. minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog odredbama članka 53. Zakona.

	31. decembar 2017. godine '000 KM	31. decembar 2016. godine '000 KM
Uplaćeni kapital	5.556	5.556
Zakonske rezerve	36	21
Zadržana dobit	661	367
Nematerijalna sredstva	(88)	(163)
Osnovni kapital	6.165	5.781
Garantni fond	6.165	5.781
Odbitne stavke	313	313
Kapital društva	5.852	5.468
Margina solventnosti	1.609	1.444
1/3 margine solventnosti	536	481
Najniži zakonom propisan iznos garantnog fonda (član 53. Zakona)	5.000	5.000

Podaci prikazani na dan 31.12.2017. godine koji se odnose na obračun adekvatnosti kapitala u trenutku izdavanja ovih izvještaja nisu bili revidirani, te će revizija istih biti obuhvaćena Izvještajem o obavljenoj reviziji Društva za 2017. godinu u skladu sa Pravilnikom Agencije za osiguranje Republike Srpske.

1.39 Potencijalna i ugovorna imovina i obaveze

Izvanbilansne stavke

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je imalo izvanbilansnih stavku u iznosu od 94 hiljade KM za garanciju uzetu kod NLB banke za potrebe pokrića plaćanja Zaštitnom fondu a u skladu sa regulativom. (2016.: 91 hiljadu KM).

Kapitalne obaveze

Društvo nije imalo kapitalnih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine (2016.: -).

Sudski sporovi

Društvo je tuženik u 3 sudska spora (isključujući sudske štete) za koje je napravljeno rezervisanje u finansijskim izvještajima (bilješka 1.20).

1.40 Operativni leasing

Društvo iznajmljuje poslovne prostorije u svrhu obavljanja svojih poslovnih aktivnosti. Svi najmovi društva su sa opcijom otkazivanja i obično se sklapaju na jednu do pet godina. Ukupan trošak zakupa, koji je iskazan u bilansu uspjeha za godinu koja je završila 31. decembra 2017., je objavljen u bilješki 1.28.

1.41 Događaji nakon datuma bilansa

Nisu nastali nikakvi poslovni događaji ili transakcije nakon 31.12.2017. godine koji bi imali značajan uticaj na finansijske izvještaje na dan ili za razdoblje tada završeno ili da su od takvog značaja za poslovanje Društva da bi zahtijevala objavu u napomenama uz finansijske izvještaje.